

MODERNE THEOLOGIE

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2022

Versie module: ST12/A/1

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Systematische Theologie

Studiepunten: 3 EC | 84 studie-uren

Inhoud

De twintigste eeuw vormt in veel opzichten een buitengewoon veelzijdige en dynamische periode in de theologie en veel van de theologie zoals we die vandaag de dag tegenkomen heeft haar inhoud en gestalte ontleend aan deze rijke voedingsbodem. Reden genoeg voor een gedegen kennismaking met dit tijdvak.

Het vak Moderne Theologie beoogt een inleiding te bieden in het theologisch denken van met name de twintigste eeuw met ruime aandacht voor de Nederlandse situatie en de Rooms-Katholieke theologie. Na de behandeling van de belangrijkste voorlopers hiervan, zal de aandacht zoveel mogelijk uitgaan naar het gedachtegoed van de meest invloedrijke theologen van deze eeuw. Binnen deze uiteenzetting zal telkens voldoende ruimte bestaan voor de kritische waardering van bovenstaande theologieën. Bovendien zal gezocht worden naar een begrip van de onderlinge samenhang van verschillende denkers en stromingen met de (theologische) context waarin zij leefden.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof ben je bekend met de vaktypische begrippen en heb je inzicht ontwikkeld in hun samenhang. Je bent op de hoogte van de belangrijkste bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) binnen het vakgebied en bent in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens ben je op de hoogte van de (historische) omvang en relevantie van het aandachtsgebied en ben je in staat een vertaalslag te maken van theologie naar gemeenteverband en je persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde ben je bekend met de volgende woorden, begrippen en/of namen en kunt deze kort omschrijven:

Verlichting, modernisme, ethische theologie, neocalvinisme, existentialisme, bevrijdingstheologie, feministische theologie, neoscholastiek,

Kennisverwerving

nouvelle theologie, Groninger theologie, Karl Barth, Rudolph Bultmann, Dietrich Bonhoeffer, Paul Tillich, politieke theologie, postliberale theologie, postmoderne theologie, processtheologie, New-Age denken.

Inzicht

Na afronding van dit vak heb je:

- inzicht in welke voorlopers belangrijk zijn voor de twintigste-eeuwse theologie en hoe hun invloed zichtbaar wordt;
- inzicht gekregen in de onderlinge samenhang van verschillende denkers en stromingen in de twintigste-eeuwse theologie;
- zicht op de invloed van belangrijke historische gebeurtenissen, zoals de wereldoorlogen, op de ontwikkeling van de theologie in met name de twintigste eeuw;
- inzicht verkregen in de rol van bepaalde filosofische vooronderstellingen in de opbouw van de theologie van een specifieke denker of stroming;
- enig inzicht verworven in de mogelijkheden van de op- of uitbouw van een eigen theologische bibliotheek.

Vaardigheid

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kun je:

- in hoofdlijnen het tijdgebonden karakter van een specifieke (moderne) theologie weergeven en haar interactie met andere denkers/stromingen in kaart brengen;
- uiteenzetten wanneer de filosofie zich emancipeerde van de theologie en welke factoren hieraan hebben bijgedragen;
- de ontwikkelingen van de Rooms-katholieke theologie vanaf de negentiende eeuw in hoofdlijnen schetsen;
- onderscheiden welke filosofische vooronderstellingen ten grondslag liggen aan uiteenlopende meningen in het theologische debat.

Attitude

Gedurende en na dit vak heb je een gezonde kritische kijk ontwikkeld op de recentere theologische discussies en je staat er voor open je op positieve wijze te laten inspireren door aansprekende denkers.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de module en eventuele aanvullende leerstof; werkstuk over een theoloog uit de twintigste eeuw.

Literatuur

Verplichte literatuur

Module *Moderne Theologie*.

Bronteksten:

Capita selecta uit: McGrath, Alister E. 2011. *The Christian Theology Reader*. Fourth Edition. Oxford: Wiley-Blackwell (7 pags):

- 1.24 – ‘Karl Barth on the Nature and Task of Theology’;
- 1.28 – ‘Dietrich Bonhoeffer on God in a Secular World’;
- 1.29 – ‘Paul Tillich on the Method of Correlation’;
- 1.36 – ‘Kevin Vanhoozer on the Challenge of Postmodernity for Theology’.
- 2.41 – ‘Karl Barth on Revelation as God’s Self-Disclosure’;
- 2.42 – ‘Emil Brunner on the Personal Nature of Revelation’;
- 2.51 – ‘The *Catechism of the Catholic Church* on Scripture and Tradition’;
- 3.32 – ‘Karl Barth on the “Otherness” of God’

Aanbevolen literatuur

- Beek, A. van de. 2009. *Van Kant tot Kuitert en verder: De belangrijkste theologen sinds 1800*. 3de ed. Kampen: Kok.
- Braaten, Carl E. en Robert W. Jenson. 1995. *A Map of Twentieth Century Theology: Readings from Karl Barth to Radical Pluralism*. Minneapolis, MN: Fortress.
- Ford, David F. (red.) 2005 (3e editie). *The Modern Theologians: An Introduction to Christian Theology Since 1918*. Malden–Oxford: Blackwell.
- Kapic, Kelly M. & Bruce L. McCormack (eds.). 2012. *Mapping Modern Theology: A Thematic and Historical Introduction*. Grand Rapids, MI: Baker Academic.
- Livingston, James C. en F.S. Fiorenza. 2006 (2e editie). *Modern Christian Thought*. 2 vols. Minneapolis, MN: Fortress.
- McGrath, Alister. 1995. *The Blackwell Encyclopedia of Modern Christian Thought*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Miller, Ed L. en Stanley J. Grenz. 1998. *Fortress Introduction to Contemporary Theologies*. Minneapolis, MN: Fortress.
- Olson, Roger E. 2013. *The Journey of Modern Theology: From Reconstruction to Deconstruction*. Downers Grove, IL: IVP.
- Schwarz, Hans. 2005. *Theology in a Global Context: The Last Two Hundred Years*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Welch, Claude. 1972-1985. *Protestant Thought in the Nineteenth Century*. 2 vols. New Haven: Yale University Press.

